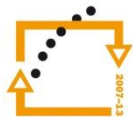

Implementace laboratorní medicíny do systému vzdělávání na Univerzitě Palackého v Olomouci

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

reg. č.: **CZ.1.07/2.2.00/28.0088**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

INFEKCE DOLNÍCH CEST DÝCHACÍCH

BRONCHITIDA

akutní bronchitida

akutní exacerbace chronické bronchitidy

produktivní kašel, bělavé sputum, u chronika změna barvy, vlhké bronchitické fenomény, expirační vrzoty a pískoty

virová: u dětí více než v **80 %**, u dospělých v **50 %**

bakteriální:

H. influenzae, S. pneumoniae, M. catarrhalis, S. aureus
aminoPNC+/- inh. betalaktamáz, cefalosporiny II. gen.

M. pneumoniae, CH. pneumoniae

makrolidy, doxycyklin,
novější flurochinolony – levofloxacin, moxifloxacin

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE

dělení podle agens a místa vzniku

- **typická** – vyvolaná klasickými bakteriálními patogeny
- **atypická** – vyvolaná ostatními agens
viry, mykoplazmaty, chlamydiemi,
ricketsiemi, legionelami, *P. jiroveci*
- **komunitní** - získaná v běžném životním prostředí
- **nozokomiální** - získaná v nemocničním prostředí

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE

dělení podle rtg obrazu

- lobární
- bronchopneumonie
- intersticiální
- rozpadová
- pleuropneumonie

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE - diagnostika klinická

1. klinický obraz - bolesti svalů, kloubů, slabost,
bolesti na hrudníku, dušnost
horečka, kašel

2. fyzikální nález – trubicové dýchání, přízvučné
chrůpky, pleurální třecí šelest,
u atypických pneumonií – minimální nález !!!

3. laboratorní známky – FW, KO, leukocyty + diferenciální
počet, CRP

4. rtg nález, CT vyšetření

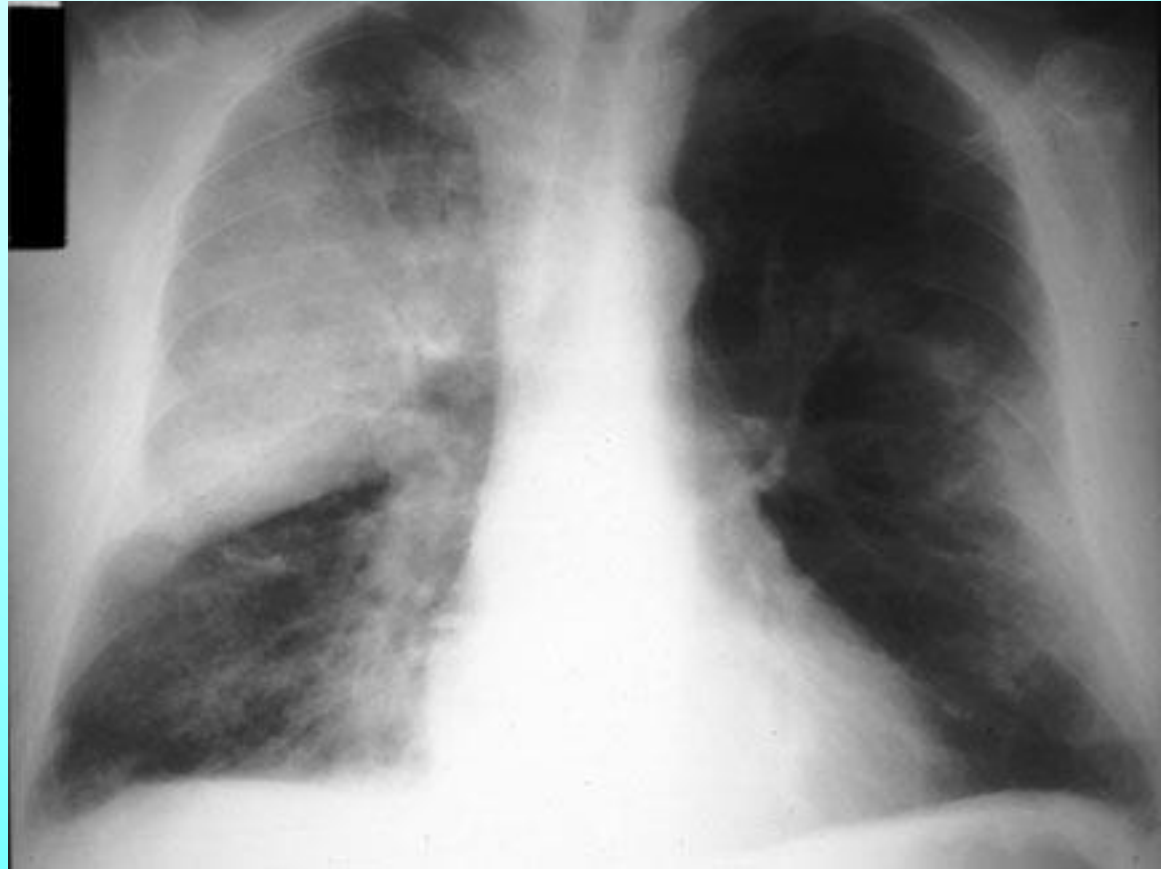
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

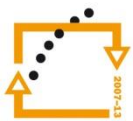
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

rtg obraz lobární pneumonie

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

rtg obraz lobární pneumonie – boční projekce

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

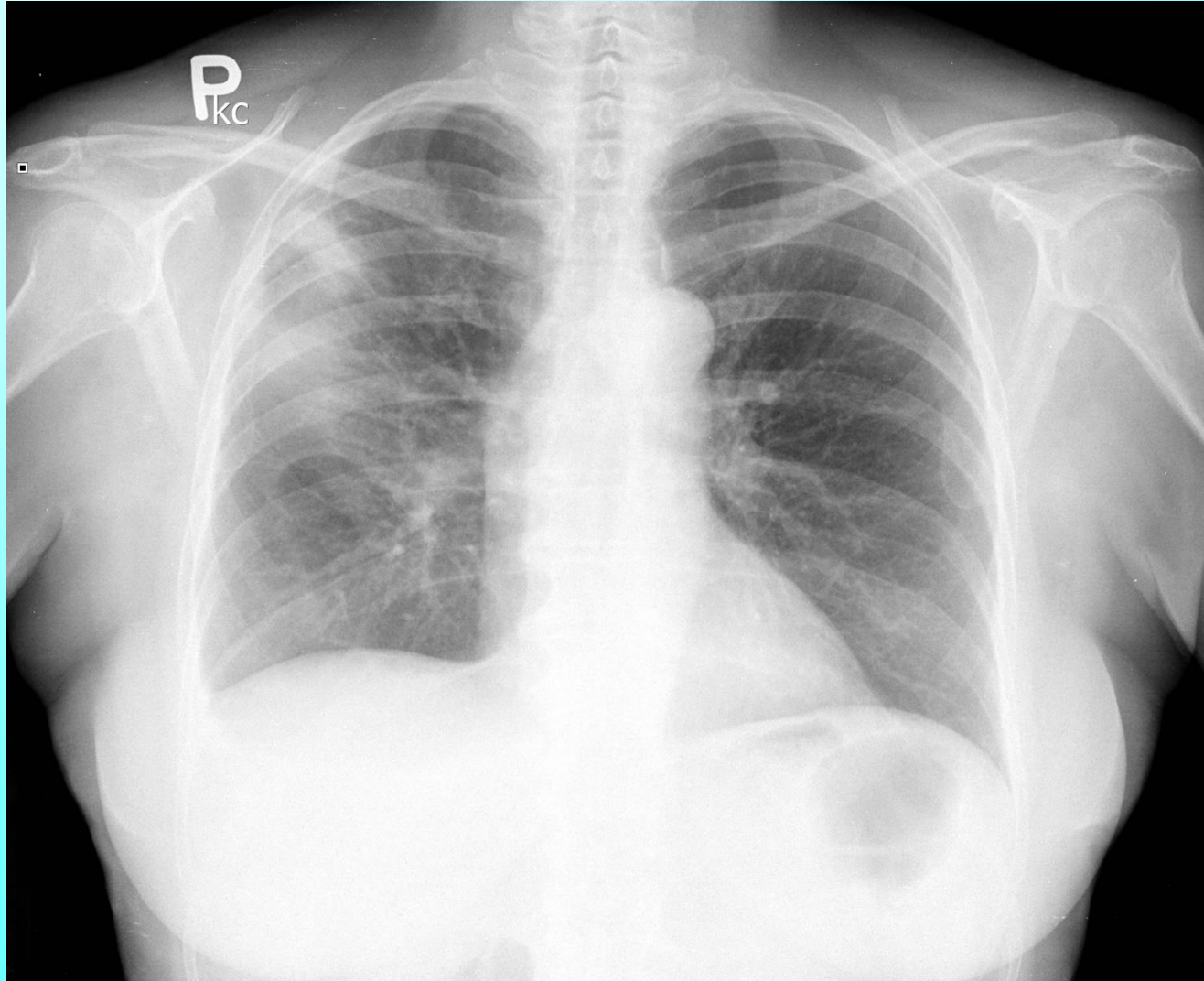

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

rtg obraz lobární pneumonie - regrese nálezu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE

diagnostika mikrobiologická

- **kultivace sputa, BALu, aspirátu z bronchů**

kvantitativní zpracování

pro legionely – speciální půda BCYE

- **kultivace krve**

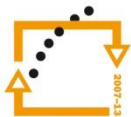
výtěžnost u pneumonií vyvolaných *S. pneumoniae*

- **detekce antigenů v moči** - *S. pneumoniae*,
legionely (3 vzorky)

- **IF průkaz *P. jiroveci*** – v sekretech z DCD

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE

diagnostika mikrobiologická

- **PCR průkaz respiračních patogenů**

v sekretu z DCD nebo výtěru z nosohltanu

- chlamydie, mycoplasmata, legionely, bordetely
- virus chřipky, RSV

- **nepřímá metoda - průkaz protilátek**

- chlamydie, mykoplasmata, legionely

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE - charakteristika

typická

atypická

bakterie

viry, legionely, chlamydie, mykoplasmata

- vznik
- horečka
- kašel
- fyzikální nález
- rtg obraz
- FW
- leukocytóza
- dif. počet leu

náhlý

nad 40° C, třesavka

produktivní

charakteristický

infiltrace – odpovídá
fyzikálnímu nálezu

zvýšená

nad 15000/mm³

posun doleva

pozvolnější

pod 40° C

suchý, dráždivý

nevýrazný

rozsáhlejší

výrazně zvýšená

do 15000/mm³

lymfocytóza

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

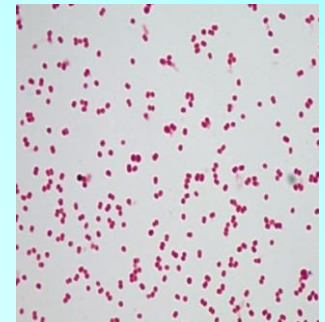
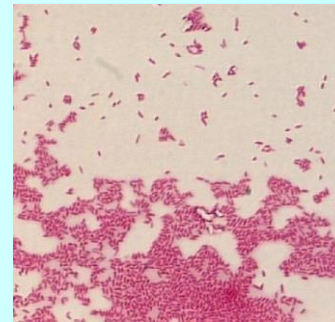
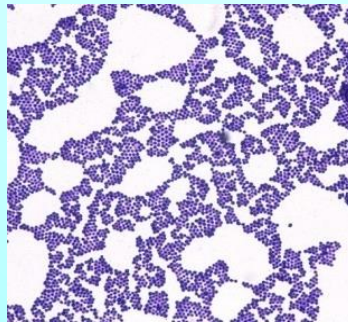
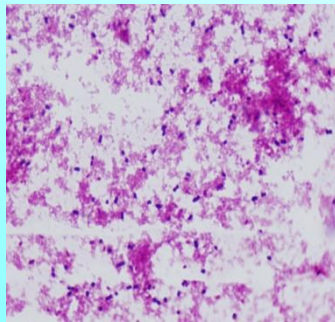
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE - komunitní typická

- etiologická agens

S. pneumoniae, *S. aureus*, *H. influenzae*, *M. catarrhalis*,
K. pneumoniae, u dospělých i jiné enterobakterie

- terapie

aminopeniciliny + inhibitory betalaktamáz

cefalosporiny 2. generace

(makrolidy 2. generace, doxycyklin)

etiologie *S. aureus* produkci PVL + betalaktamy + clindamycin

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE - komunitní atypická

- etiologické agens:

Mycoplasma pneumoniae

Chlamydomphila pneumoniae, Ch. psittaci

Legionella sp.

- terapie: makrolidy

tetracykliny – doxycyklin (až od 10 roků)

fluorochinolony – u dospělých

- u legionel – makrolid + rifampicin / fluorochinolon
fluorochinolon + rifampicin

- *P. jiroveci* - vysoké dávky cotrimoxazolu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE

komunitní vyžadující hospitalizaci nejasné etiologie

iniciální terapie – empirická

kombinace : betalaktamy (aminopeniciliny/inh nebo cefalosporiny II., III. gen.)
+ makrolidy / doxycyklin

monoterapie: moxifloxacin

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE - nozokomiální

- **vznik:** **primární** – aspirací nebo inhalací z horních cest dýchacích
sekundární – metastaticky při bakteriémii
- **zdroj:** **exogenní** – mikrobiální flóra personálu nebo jiných pacientů
endogenní – vlastní flóra HCD, GIT

Nozokomiální pneumonie - často spjatý s intubací a umělou plicní ventilací → **ventilátorová pneumonie**

Následek – prodloužená doba hospitalizace a vysoká mortalita - až 25 %.

Důležité – základní onemocnění, imunosuprese, chronická plicní nemoc, obezita, malnutrice, kouření.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE nozokomiální

etiologická agens

- **časná pneumonie** (3.- 4.den hospitalizace)
obdobné spektrum bakterií jako u komunitních pneumonií
- **pozdní pneumonie** (od 5.dne hospitalizace)
  - enterobakterie, často multirezistentní kmeny
  - *Staphylococcus aureus*
  - *Pseudomonas aeruginosa* a jiné nefermentující
  - legionely

Pacienti v bezvědomí a po aspiraci /i v komunitě/
+ anaeroby

Pacienti s výraznou imunosupresí:
kvasinky, vláknité houby
***Pneumocystis jiroveci*, mykobakterie, viry (CMV)**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE nozokomiální terapie

- **běžná flóra**

aminopeniciliny s inh. betalak., cefalosporiny 2. a 3. gen
+/- aminoglykosidy nebo fluorochinolony

- **multirezistentní bakterie, pseudomonádová et.**

piperacilin/tazobactam, ceftazidim, cefoperazon/sulbaktam
imipenem, meropenem

+/- aminoglykosidy, fluorochinolony

+/- inhalačně kolistin

- **legionelová et.** : makrolidy, fluorochinolony + rifampicin

- **anaerobní et.:** metronidazol, clindamycin, aminoPNC/inh
piperacilin/tazobactam, karbapenemy
+ aminoglykosidy nebo fluorochinolony

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

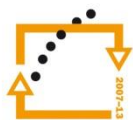
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PNEUMONIE nozokomiální terapie

- **kvasinky - systémová antimykotika**
  - azoly - fluconazol, itraconazol, voriconazol, posaconazol
  - echinokandiny - caspofunign, anidulafungin, micafungin (amfotericin)
- **vláknité houby - systémová antimykotika**
  - voriconazol, posaconazol, (amfotericin)
- ***Pneumocystis jiroveci* - cotrimoxazol**
- **viry - virostatika – acyclovir, gancyclovir, oseltamivir, zanamivir**
- **mykobakteria - antituberkulotika**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ